

การศึกษายทละคร เรื่อง "แฟแครอ" ของราซีน ตามแนวสัญวิทยา



นาย อบุล นวลพลอย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาตะวันตก

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-268-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017835 ๑๑๑๐๗๑๘

PHEDRE DE RACINE : APPROCHE SEMIOTIQUE

Monsieur Ubon Nuanploy

Cette Thèse Fait Partie des Etudes Supérieures Conformément au

Règlement du Diplôme d'Etudes Supérieures

Section de Langues Occidentales

L'Ecole des Gradués

Université Chulalongkorn

1991

ISBN 974-579-268-3

Sujet PHEBRE DE RACINE : APPROCHE SEMIOTIQUE
par Monsieur Ubon Nuanploy
Departement Langues Occidentales
Directrice de These Madame Estelle Capdeville



Accepté par l'Ecole des Gradués, Université Chulalongkorn
Comme faisant partie de la Maîtrise, Conformément au Règlement
du Diplôme de Maîtrise:

Tavorn Vajarabhaya Doyen de l'Ecole des Gradués
(Professeur Tavorn Vajarabhaya, Ph.D)

Le Jury

Temie Phiromswad President
(Professeur associé Temie Phiromswad, Ph.D)

E. Capdeville Member
(Madame Estelle Capdeville)

P. Hoonswaeng Membre
(Professeur Assistant Paniti Hoonswaeng, Ph.D.)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบที่เขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

จูด นวลพลอย : การศึกษาทละครเรื่อง "แฟเตรอ" ของราซินตามแนวสัญวิทยา (PHEDRE DE RACINE : APPROCHE SEMIOTIQUE) อ.ที่ปรึกษา : MADAME ESTELLE CAPDEVILLE,
146 หน้า. ISBN 974-579-268-3

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาอารมณโศก ตามแนวสัญวิทยาในบทละครเรื่อง "แฟเตรอ" ซึ่งเป็นโศกนาฏกรรมอันลือชื่อที่สุดของฌอง ราซิน ผู้ประพันธ์ได้สะท้อนแนวความคิดที่ค่อนข้างจะมองโลกในแง่ร้ายของเขาโดยผ่านคำพูดของตัวละคร ผู้ซึ่งถูกพันรอบอย่างลึกซึ้งและคิดว่าตัวเองเป็นทาสและนักโทษของชะตากรรมหรืออำนาจอันเป็นนามธรรม, ของกาลเวลาและสถานที่ สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างใหญ่หลวงต่อความคิดและการกระทำของพวกเขา และในที่สุดยังผลักดันให้พวกเขาต้องไปเผชิญกับความทุกข์ทรมานและแม้แต่ความตายในที่สุด

วัตถุประสงค์ของงานชิ้นนี้ นอกจากจะเป็นการเสนอแนวทางใหม่ในการศึกษาบทละครเรื่อง "แฟเตรอ" โดยเน้นไปถึงเรื่องการวิเคราะห์ภาษาโดยละเอียดอย่างยิ่งคำศัพท์ที่สำคัญแล้ว ยังเป็นการเปิดแนวทางให้กว้างขึ้นต่อการศึกษาผลงานชิ้นอื่น ๆ ของราซิน และผลงานวรรณคดีเรื่องอื่น ๆ อีกด้วย



ภาควิชา ภาษาตะวันตก
สาขาวิชา ภาษาฝรั่งเศส
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต Cam N
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา E. Capdeville

ความผิดที่ควรระวังในการพิมพ์

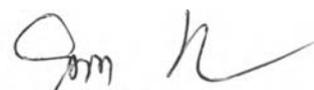
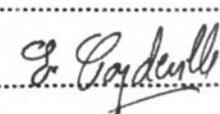
พิมพ์ต้นฉบับบทกวีด้วยอักษรไทยในกรอบสี่เหลี่ยมที่พิมพ์ผ่านเดี่ยว

UBON NUANPLOY : PHEDRE DE RACINE : APPROCHE SEMIOTIQUE
DIRECTRICE DE THESE : MADAME ESTELLE CAPDEVILLE. 146 PP.

Cette recherche vise à analyser d'une démarche sémiotique le tragique présenté dans cette pièce théâtrale, Phèdre qui est la plus connue des tragédies de Jean Racine. Les réflexions apparemment pessimistes de l'auteur sont transmises à travers les paroles des personnages qui s'engagent profondément et se placent comme esclaves et prisonniers de la fatalité ou la puissance immatérielle, du temps, de l'espace. Ces vérités ont une influence énorme sur leur façon de penser et d'agir; elles les poussent inévitablement vers les malheurs et même, finalement vers la mort.

Le but de ce travail est non seulement de proposer aux lecteurs l'étude de Phèdre d'une nouvelle perspective en tenant compte sur l'analyse centrée sur le langage et surtout les lexiques clefs, mais aussi d'ouvrir une plus large voie dans les études d'autres pièces de Racine et d'autres oeuvres littéraires.

ภาควิชา ภาษาตะวันตก
สาขาวิชา ภาษาฝรั่งเศส
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต 
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

DEDICACE

Qu'il me soit permis d'exprimer ici mes remerciements les plus sincères et ma gratitude la plus profonde à Monsieur Mélik Hadjéri et surtout à ma Directrice de mon mémoire, Madame Estelle Capdeville dont l'aide immense m'a permis d'achever cette recherche.

Ma gratitude va également aux professeurs de la section de français qui m'ont guidé de précieux enseignements ainsi qu'à mon cher ami, Monsieur Pairat Feungchounut qui m'a beaucoup aidé à accomplir ce mémoire.

Ubon Nuanploy.





TABLE DES MATIERES

	page
บทคัดย่อ	IV
RESUME	V
DEDICACE	VI
INTRODUCTION	1
CHAPITRE I : LES ETRES MYTHOLOGIQUES ET LES ETRE HUMAINS	8
A. Les dieux et les personnages	10
1. Interventions divines dans la condition de la vie des personnages	10
2. Figure de Vénus	14
3. Figure de Neptune	24
4. Structure des relations Dieu/Humain	43
B. Les monstres	46
1. Les monstres dans le récit de Thésée	47
2. Le Minotaure	48
3. Le monstre dans le récit de Théràmène	49
4. Les caractères monstrueux des personnages	51
CHAPITRE II : ETUDE DU << TEMPOREL >>	62
A. le poids du passé	62
1. Le péché héréditaire et le passé destructeur..	63
a. Phèdre et la malédiction divine	63
b. Hippolyte, Aricie et le péché héréditaire..	67

	page
B. Le présent interdit	70
1. La transgression des lois.	70
2. Le couple oppositionnel << amoureux >> vs << ennemi >>	84
 CHAPITRE III : ETUDE DU << SPATIAL >>	 88
A. Les espaces mythologiques	88
1. Le Ciel	88
2. Les Enfers	90
3. Le Labyrinthe	97
4. Les prisons d'Epire	100
5. La mer	101
B. Trézène : espace tragique	102
1. Trézène : lieu d'enfermement	103
2. Trézène : zone dangereuse et funeste	105
 CHAPITRE IV : LES DEPLACEMENTS DES PERSONNAGES	 111
A. les personnages et leurs tentatives de fuites ..	111
1. Les départs d'Hippolyte.	111
a. absence de Thésée et départs d'Hippolyte	112
b. présence de Thésée et départs d'Hippolyte	115
B. Constitution de la signification départ/retour par rapport à vie/mort.	120

	Page
CONCLUSION :	128
BIBLIOGRAPHIE	133
ANNEXE :	138
TABLEAU DE PRESENCE / ABSENCE	139
SCHEMA DES REPLIQUES	140
REMARQUES ET SYNTHESE PROVISOIRE	145
BIOGRAPHIE	146